

Zavod za javno zdravstvo Istarske
županije

Analiza rizičnih ponašanja i konzumacije opojnih sredstava kod adolescenata u Istarskoj županiji 2012.

Institut za društvena istraživanja u Zagrebu - Centar za istraživanje i razvoj obrazovanja

Svrha istraživanja

Zašto? - Potreba za praćenjem mentalnog zdravlja i rizičnih ponašanja mladih.

Cilj - Dobiti uvid u pojavnost rizičnih oblika ponašanja i njihovih korelata u populaciji srednjoškolaca.

Korištenje podataka - Razrada ciljanih, učinkovitijih strategija i programa prevencije.

***Napomena:** Riječi i pojmovi koji imaju rodno značenje odnose se jednako na osobe oba spola bez obzira na to jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu.*

Sudionici

- Učenici svih srednjih škola u Istarskoj županiji
- Proporcionalni stratificirani uzorak (20% učenika iz svake generacije i iz svake škole)
- 1.539 ispitanika (49,9% djevojaka; 50,1% mladića)
- Učenici gimnazija (36,4%), četverogodišnjih strukovnih škola (45,3%) i trogodišnjih strukovnih škola (18,3%).

Postupak

- Primjena upitnika provedena je u školama, u manjim skupinama.
- Učenici su prije primjene upitnika bili upoznati sa svrhom i ciljevima istraživanja. Sudjelovanje je bilo anonimno i dragovoljno.
- Primjenu upitnika su proveli posebno obučeni suradnici, studenti Sveučilišta u Puli.

Upitnik “Kako si?”

Upitnikom se ispituju rizična ponašanja učenika u širem psihosocijalnom kontekstu. Ispitani su sljedeći aspekti ponašanja i iskustava učenika:

- Obiteljski odnosi
- Odnosi s vršnjacima
- Osobna iskustva sa školom
- Provođenje slobodnog vremena
- Samopoimanje
- Psihosomatski simptomi
- Korištenje sredstava ovisnosti

Obiteljska podrška
Prijateljstvo
Dobra škola

Autonomija
Optimizam
Odgovornost, savjesnost
Zdravlje
Zadovoljstvo životom
Uspjeh

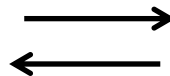
**Iznad
crte**

**Ispod
crte**

Nedostatak podrške
Neprijateljstvo
Loša iskustva sa školom

Agresivnost
Depresivnost
Izolacija, osamljenost
Strahovi
Nezadovoljstvo
Alkohol, droge
Neuspjeh

Pozitivna psihologija i razvoj mladih

Pozitivna psihologija

Usmjerenost na pozitivne ljudske potencijale s ciljem ostvarivanja sretnijeg i ispunjenijeg života.

Pozitivan razvoj mladih

Aktivna promocija optimalnog ljudskog razvoja - Planirana i dobro organizirana nastojanja zajednice da osigura uvjete u kojima će djeca i mladi moći zadovoljiti svoje interese, razviti vještine i sposobnosti potrebne za sigurnu i zdravu budućnost.

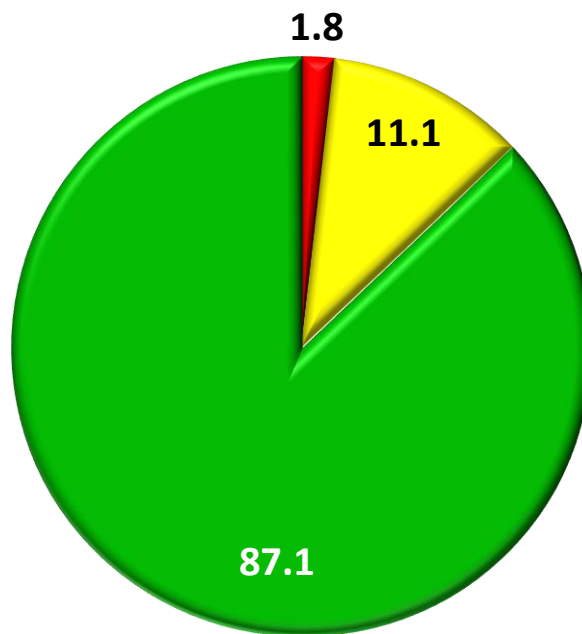

pozitivno funkcioniranje i pozitivni odnosi

pozitivno funkcioniranje i pozitivni odnosi

AUTONOMIJA, SNAGA LIČNOSTI

- Sam odlučujem kako ću se ponašati.
- **U mene se svatko može pouzdati.**
- Kada me netko ugrozi odlučno branim svoje stavove.
- Sposoban sam rješavati probleme podjednako uspješno kao i većina drugih ljudi.
- **Iz neugodnih iskustava učim kako se ubuduće trebam ponašati.**
- Mogu se prilagoditi raznim vrstama ljudi.
- **Brzo se mogu oporaviti od neugodnih iskustava.**

nikad

rijetko

često/vrlo često

OPTIMIZAM

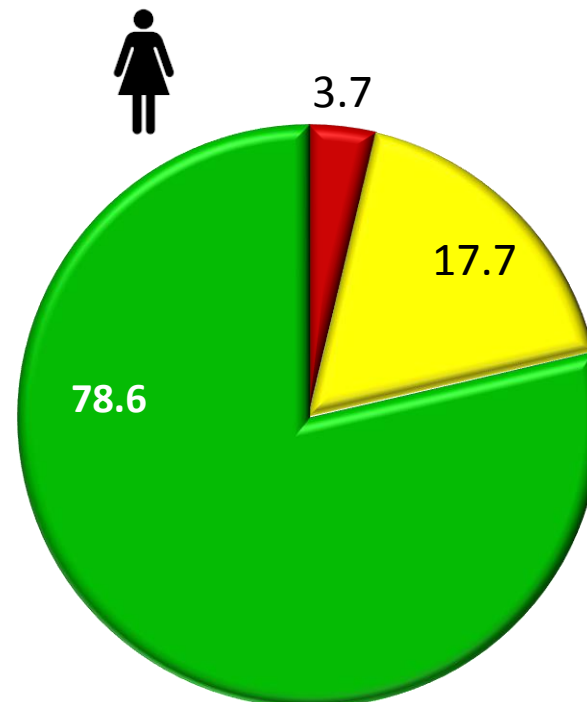
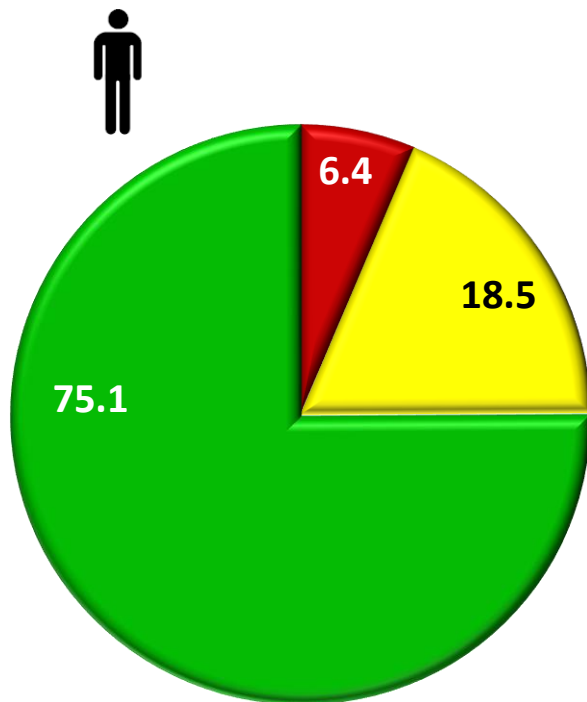
- Očekujem da ću u budućnosti uspjeti u onome što mi je najvažnije.
- U budućnost gledam s nadom i entuzijazmom.
- Sve u svemu, očekujem više dobrih nego loših perioda u mojoj budućno
- Uvijek sam optimist kada mislim o svojoj budućnosti.
- U neizvjesnim situacijama obično očekujem najbolji ishod.

nikad

rijetko

često/vrlo često

ZADOVOLJSTVO ŽIVOTOM

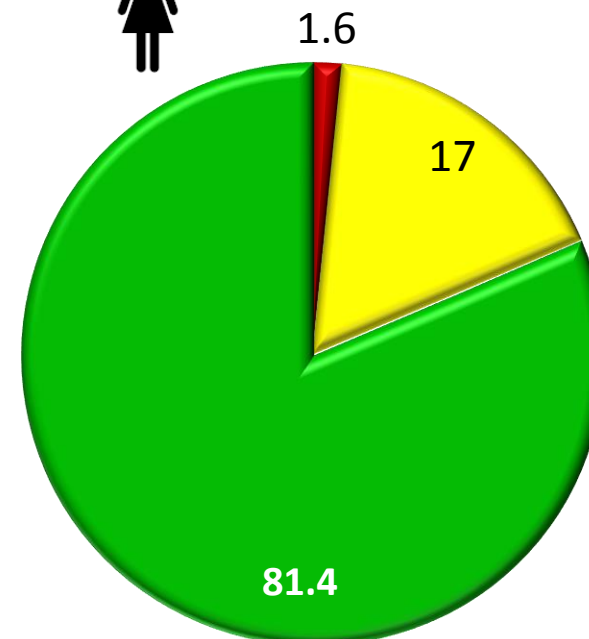
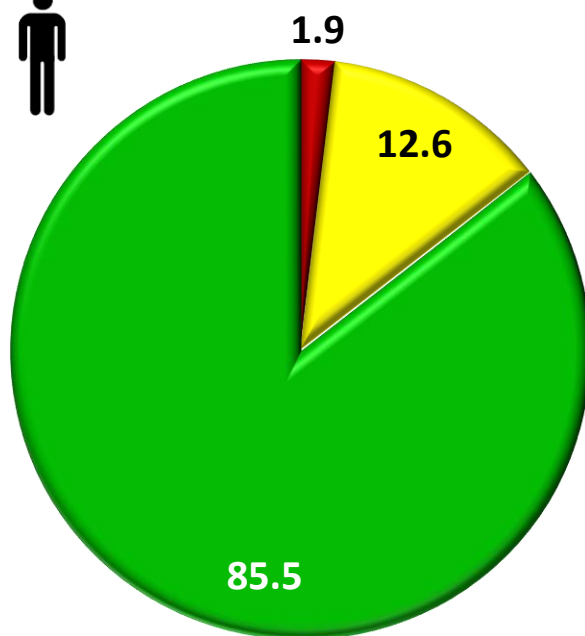
- Ja se općenito dobro osjećam.
- Sretan sam i zadovoljan sa svojim životom.
- Moj život ima smisao i cilj.
- Život mi donosi puno zadovoljstva.

nikad

rijetko

često/vrlo često

PRIJATELJSTVO (Cronbach alfa=,797)

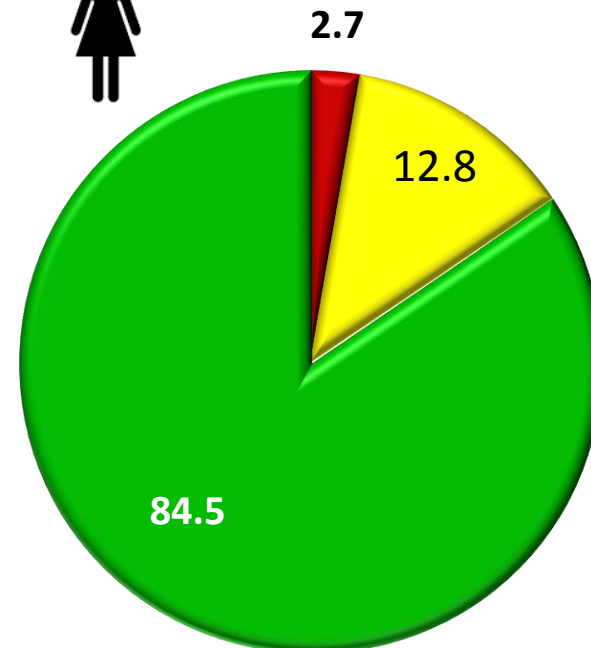
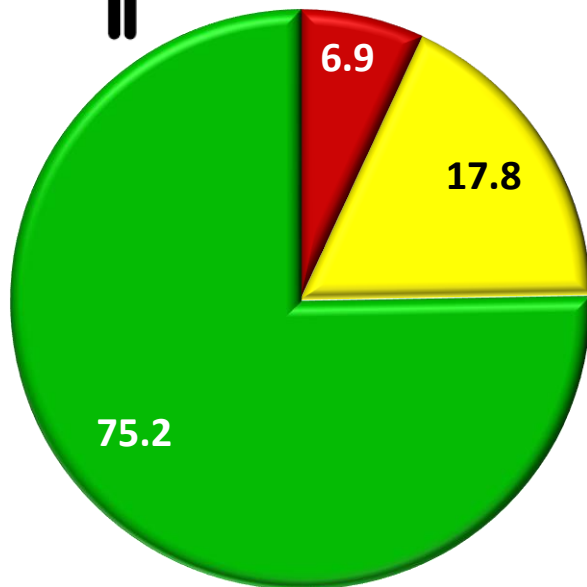
- Meni je iskrenost jako važna za prijateljstvo
- Ljudi vole biti u mom društvu
- Ugodno se osjećam u društvu učenika iz razreda
- Kada imam problema mogu se obratiti svom prijatelju
- Moji prijatelji me uvažavaju
- Osjećam bliskost i pripadnost svojim vršnjacima
- Prijatelji mi daju potrebnu podršku i utjehu
- Otvoreno o svemu pričam sa svojim vršnjacima

nikad

rijetko

često/vrlo često

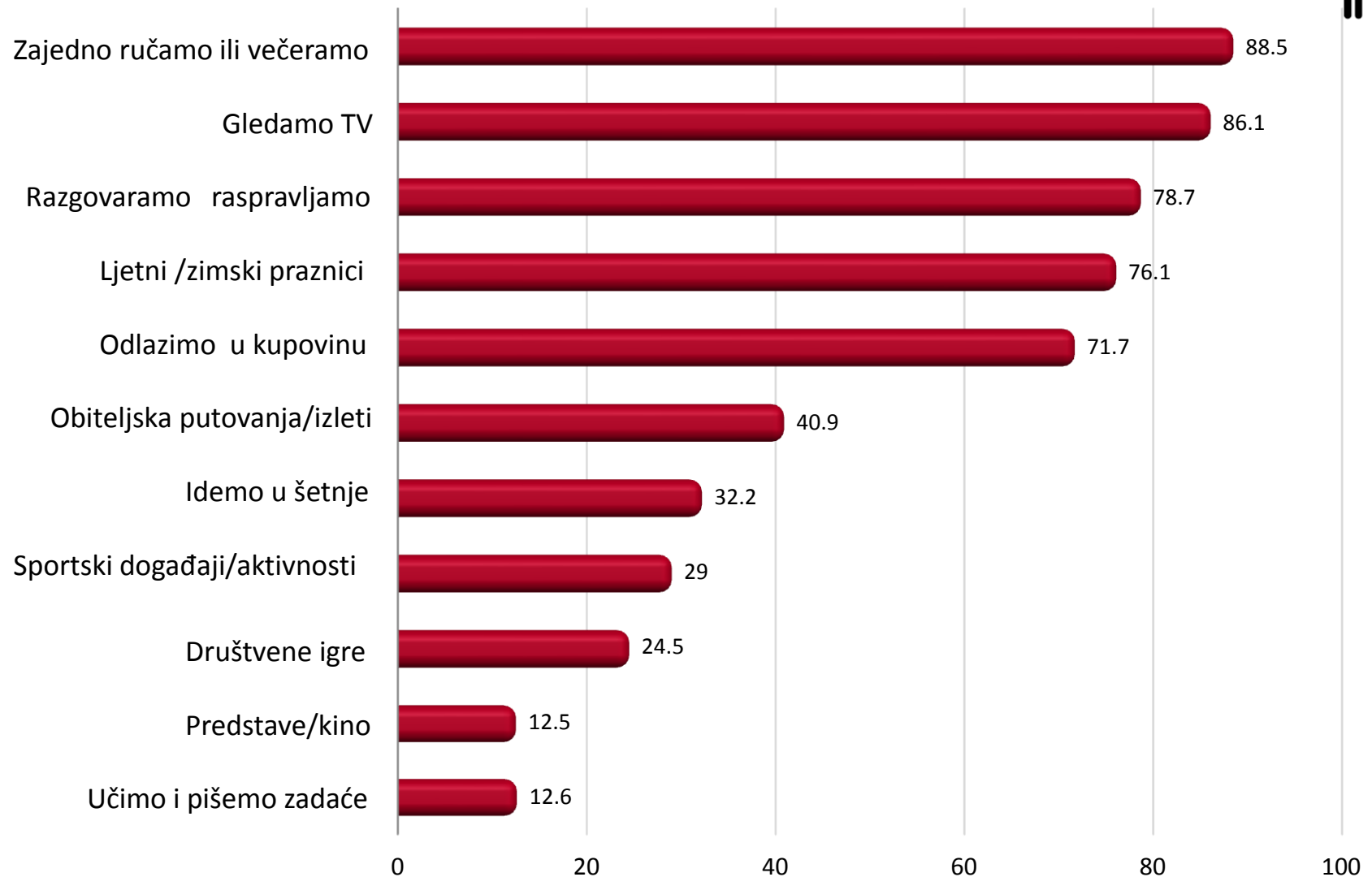

obiteljski odnosi

obiteljski odnosi

obiteljsko druženje (% često ili vrlo često)

mentalno zdravlje učenika

mentalno zdravlje učenika

PSIHOSOMATSKI SIMPTOMI (Cronbach alfa=,756)

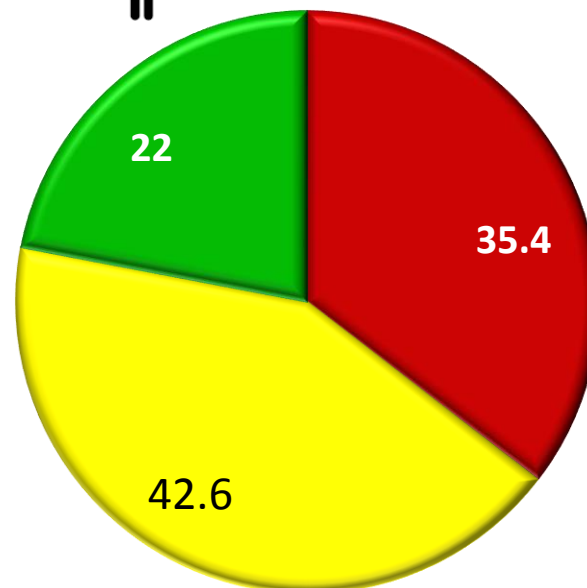
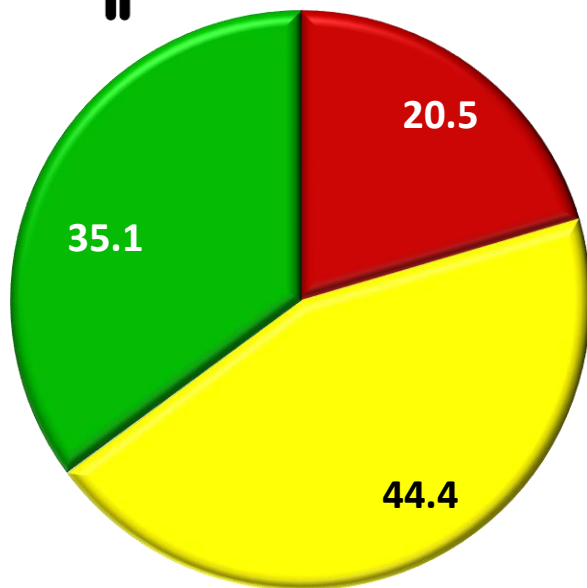
- Umor
- Sklonost prehladama (začepljen nos, grlobolja)
- Bol u vratu ili ramenima
- Glavobolja
- Želučani problemi (mučnina, bolovi, grčevi, žgaravica)
- Problemi sa spavanjem
- Vrtoglavica
- Loša probava (proljev, zatvor)

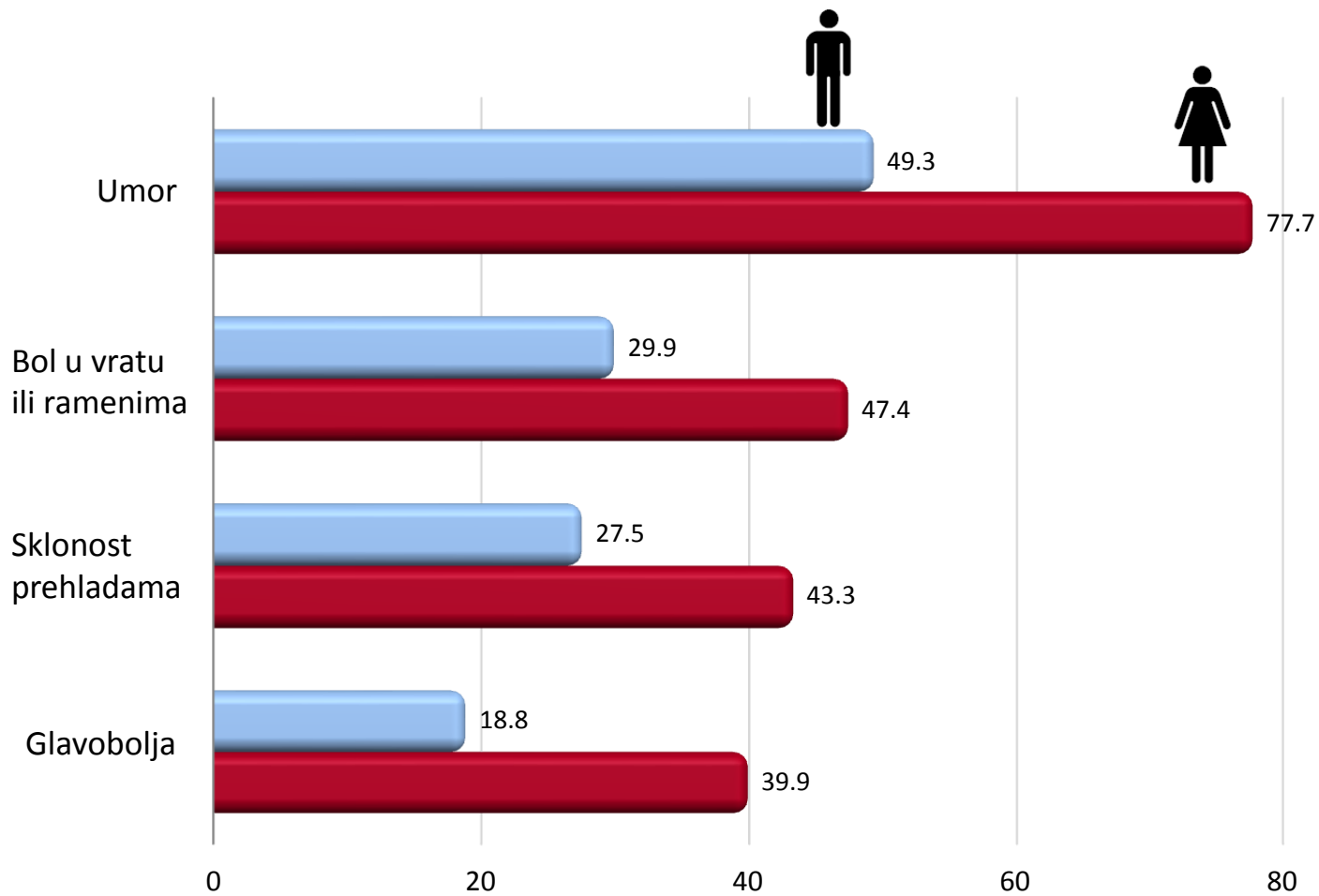
često/vrlo često

Rijetko

nikad

psihosomatski simptomi *(% često ili vrlo često)*

STRAH OD NEGATIVNE EVALUACIJE (Cronbach alfa=,841)

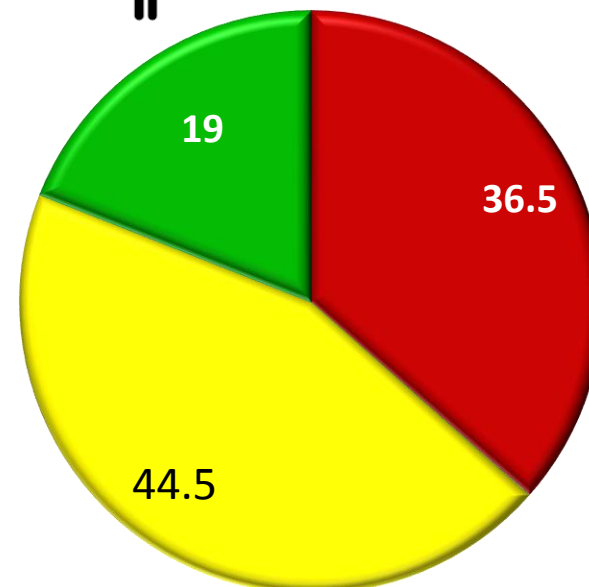
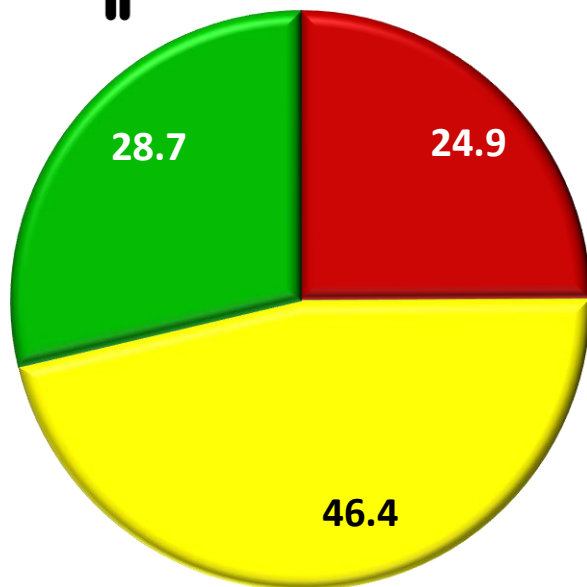
- Strah me je da me drugi ljudi neće prihvatiti.
- Bojim se da ću reći ili učiniti pogrešne stvari.
- Kad razgovaram s nekim brine me što bi on mogao misliti o meni.
- Bojim se da će drugi ljudi zamijetiti moje nedostatke.

često/vrlo često

rijetko

nikad

OSAMLJENOST I EGZISTENCIJALNA KRIZA (Cronbach alfa=,852)

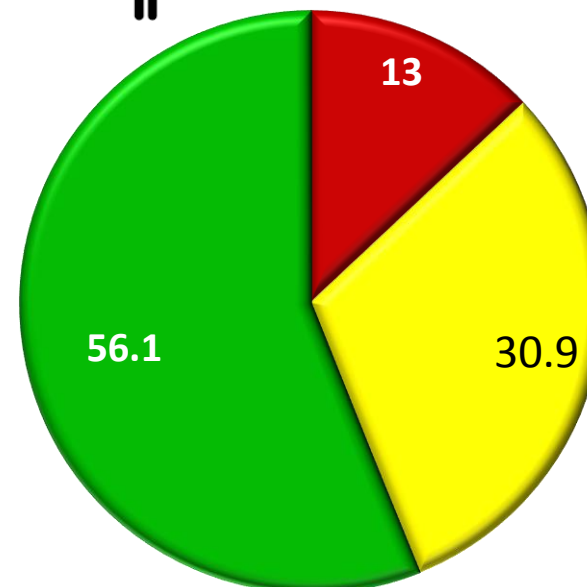
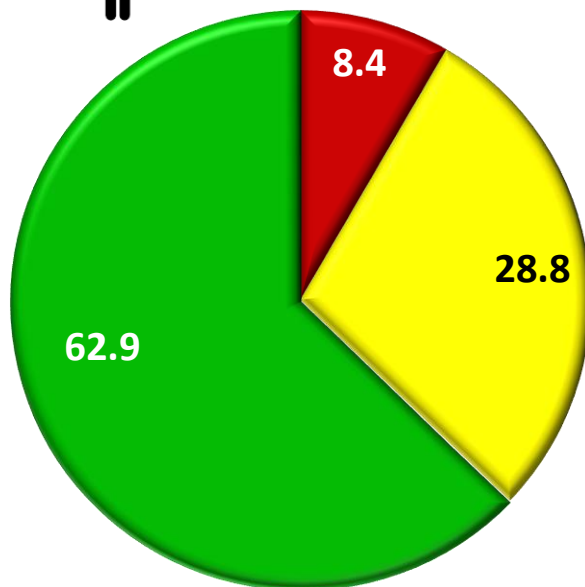
- Nitko me ne razumije
- Osjećam da ne pripadam svijetu u kojemu živim
- Život je uglavnom jako dosadan
- Osjećam se napuštenom
- Mislim da uopće ne vrijedim
- Nemam nikoga kome bih se mogao obratiti
- Pomišljala sam na samoubojstvo

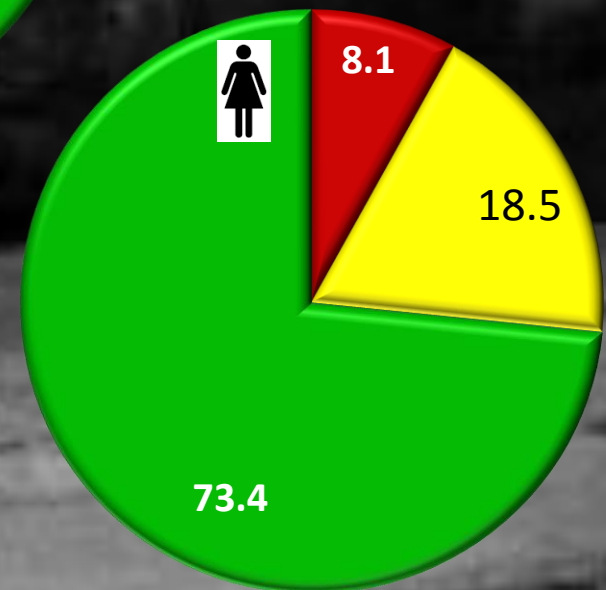
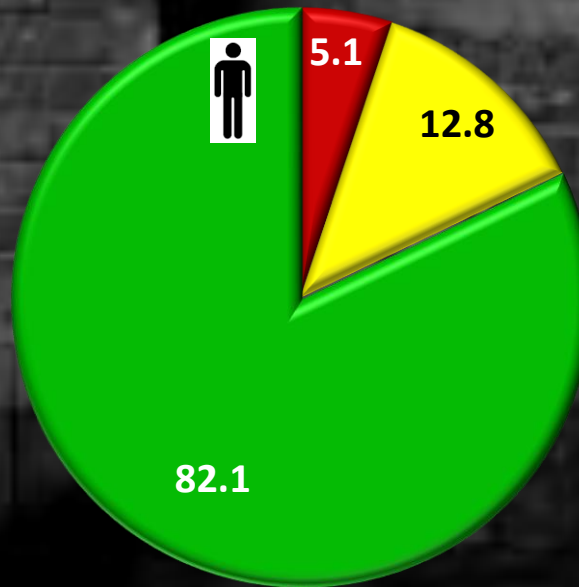
često/vrlo često

rijetko

nikad

POMIŠLJAO SAM NA SAMOUBOJSTVO

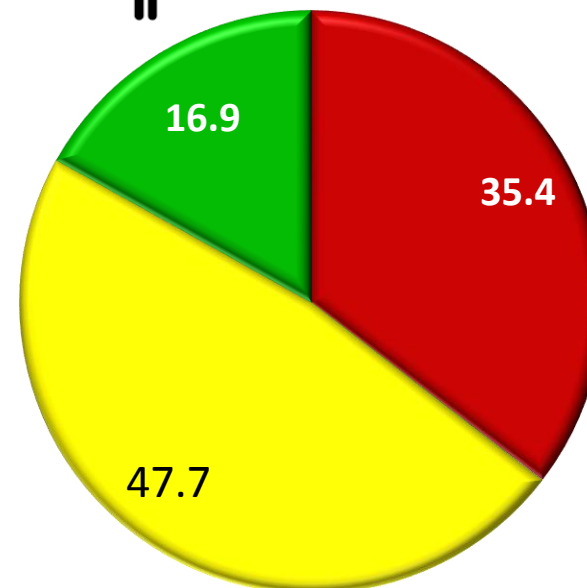
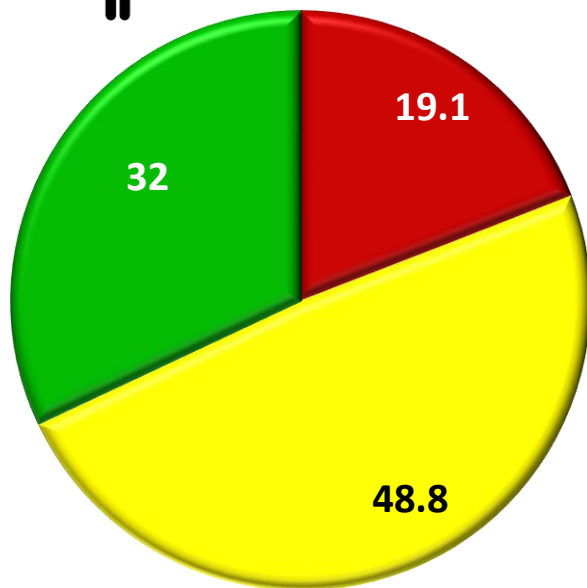

SIMPTOMI DEPRESIVNOSTI (Cronbach alfa=,754)

- Osjećam se umorno i iscrpljeno
- Nervozna sam i tjeskobna
- Osjećam se tromo i usporeno
- Utučena sam i žalosna

često/vrlo često
rijetko
nikad

AGRESIVNO, DELINKVENTNO PONAŠANJE *(Cronbach alfa=,783)*

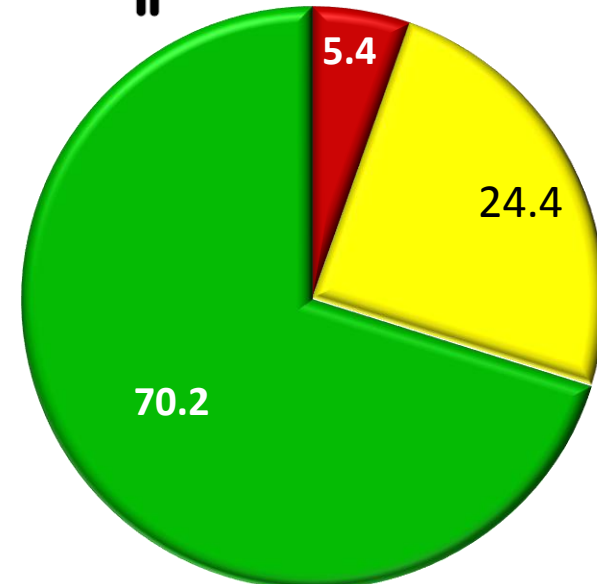
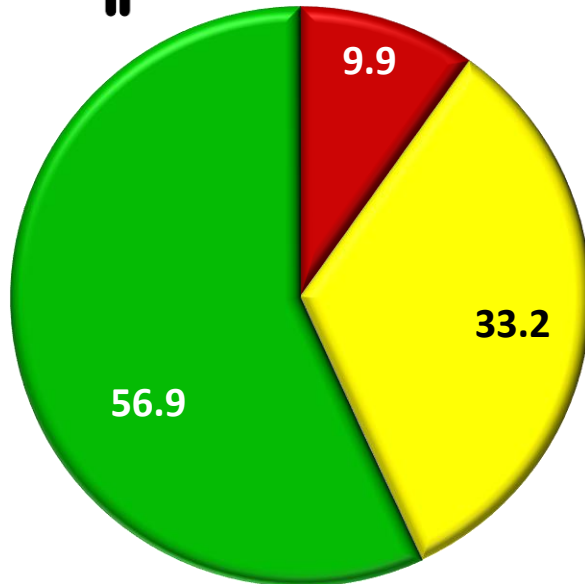
- Vrijeđam ljude, govorim im da su glupi i sl.
- Psujem i derem se na javnom mjestu
- Ljudi s kojima se družim su agresivni
- Namjerno sam fizički napao neke osobe
- Namjerno uništavam stvari
- Sudjelovao sam u grupnim tučnjavama
- Krao sam novac od roditelja ili obitelji

često/vrlo često

rijetko

nikad

alkohol i droge

alkohol i droge

IZLOŽENOST KORIŠTENJU SREDSTAVA OVISNOSTI (Cronbach alfa=,709)

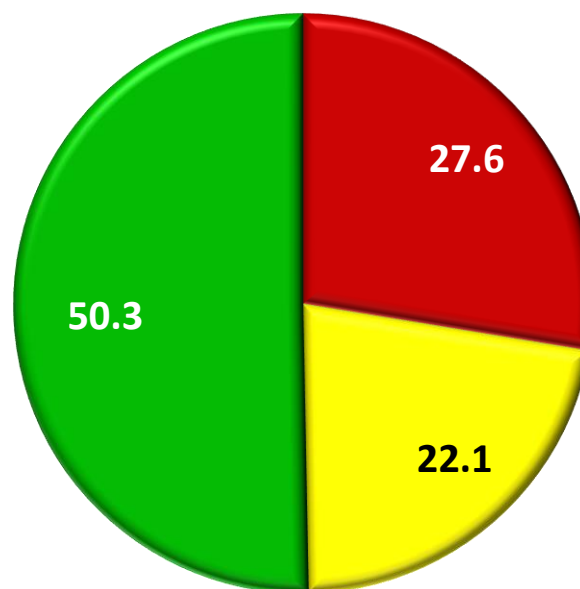
- U mom je društvu normalno da se pije pivo ili neko drugo alkoholno piće
- Kad svi piju pijem i ja
- Izlazim na mjesta gdje se okupljaju ljudi koji koriste droge
- Događalo se da mi je netko pokušao prodati marihuanu ili neku drugu drogu
- Pušenje mojih školskih kolega utječe na to da i ja pušim
- Za vrijeme odmora pušim u školskom WC-u

često/vrlo često

rijetko

nikad

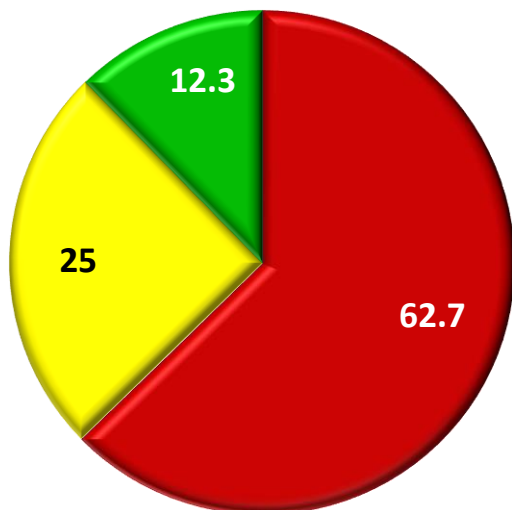

često/vrlo često

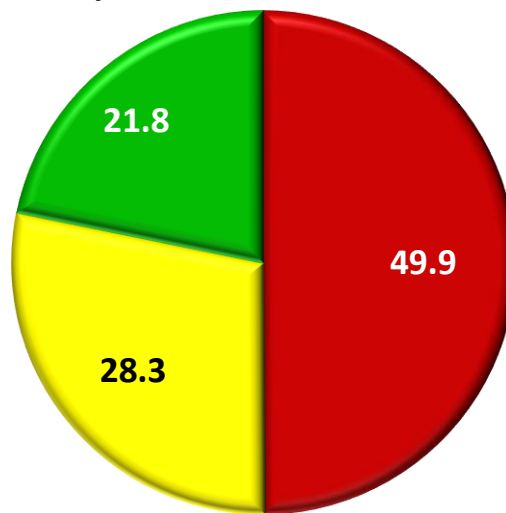
rijetko

nikad

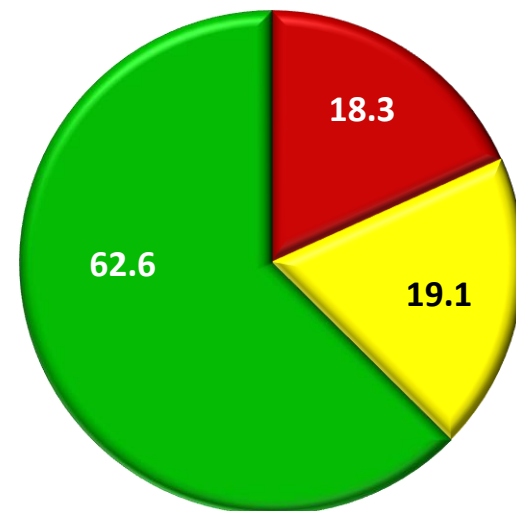
U mom je društvu normalno da se pije pivo ili neko drugo alkoholno piće

Kad svi piju pijem i ja

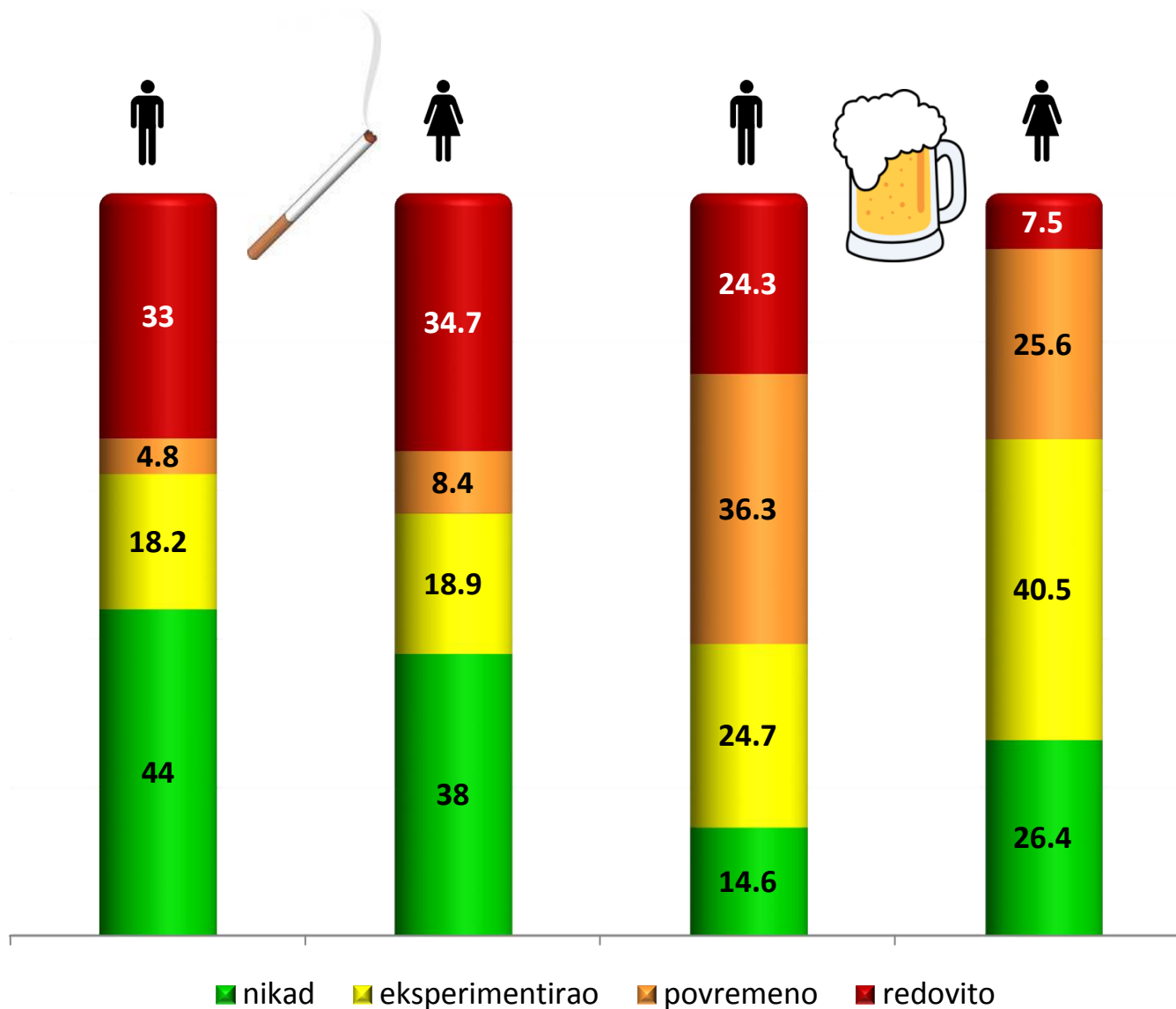

Događalo se da mi je netko pokušao prodati marihuanu ili neku drugu drogu

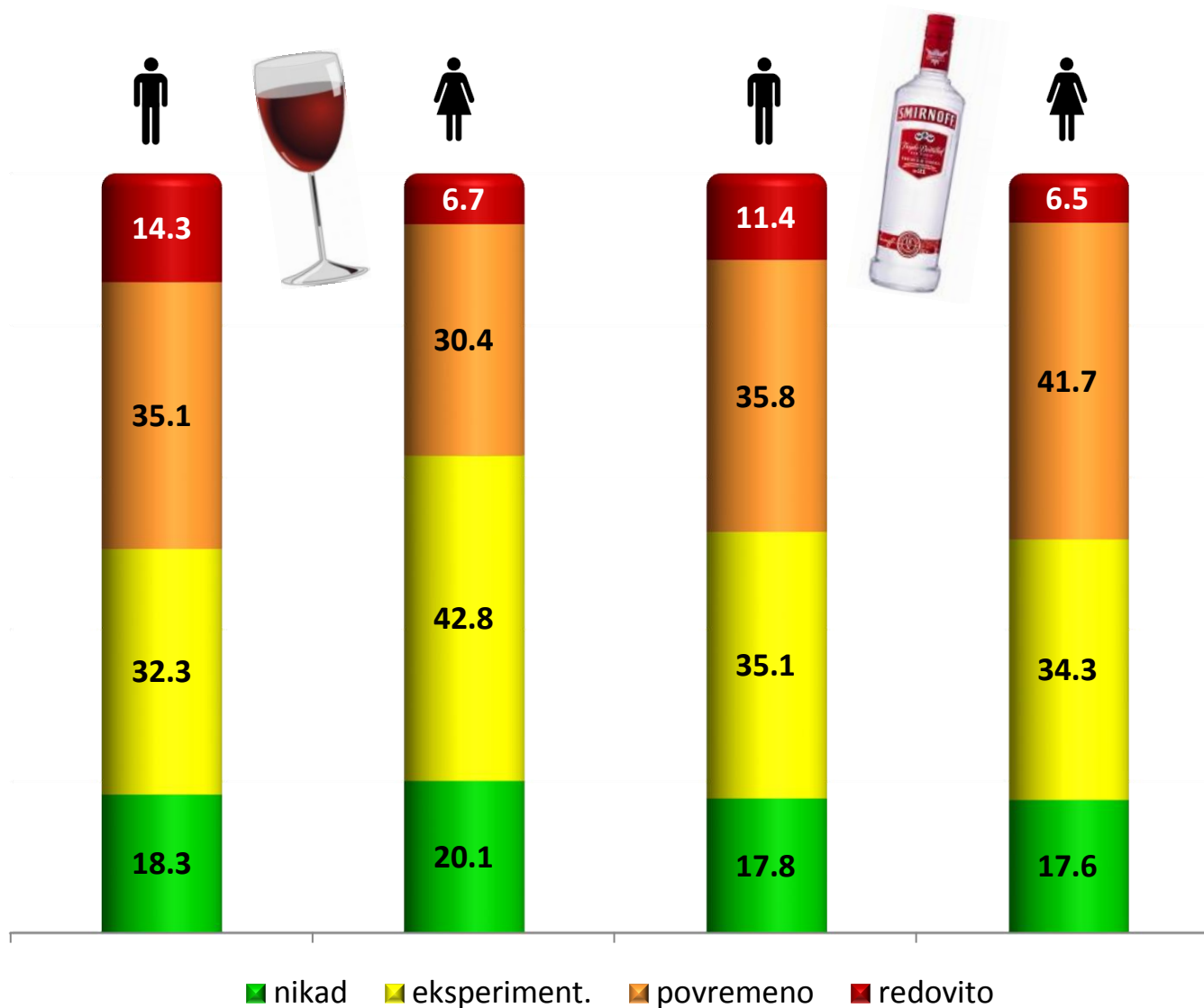

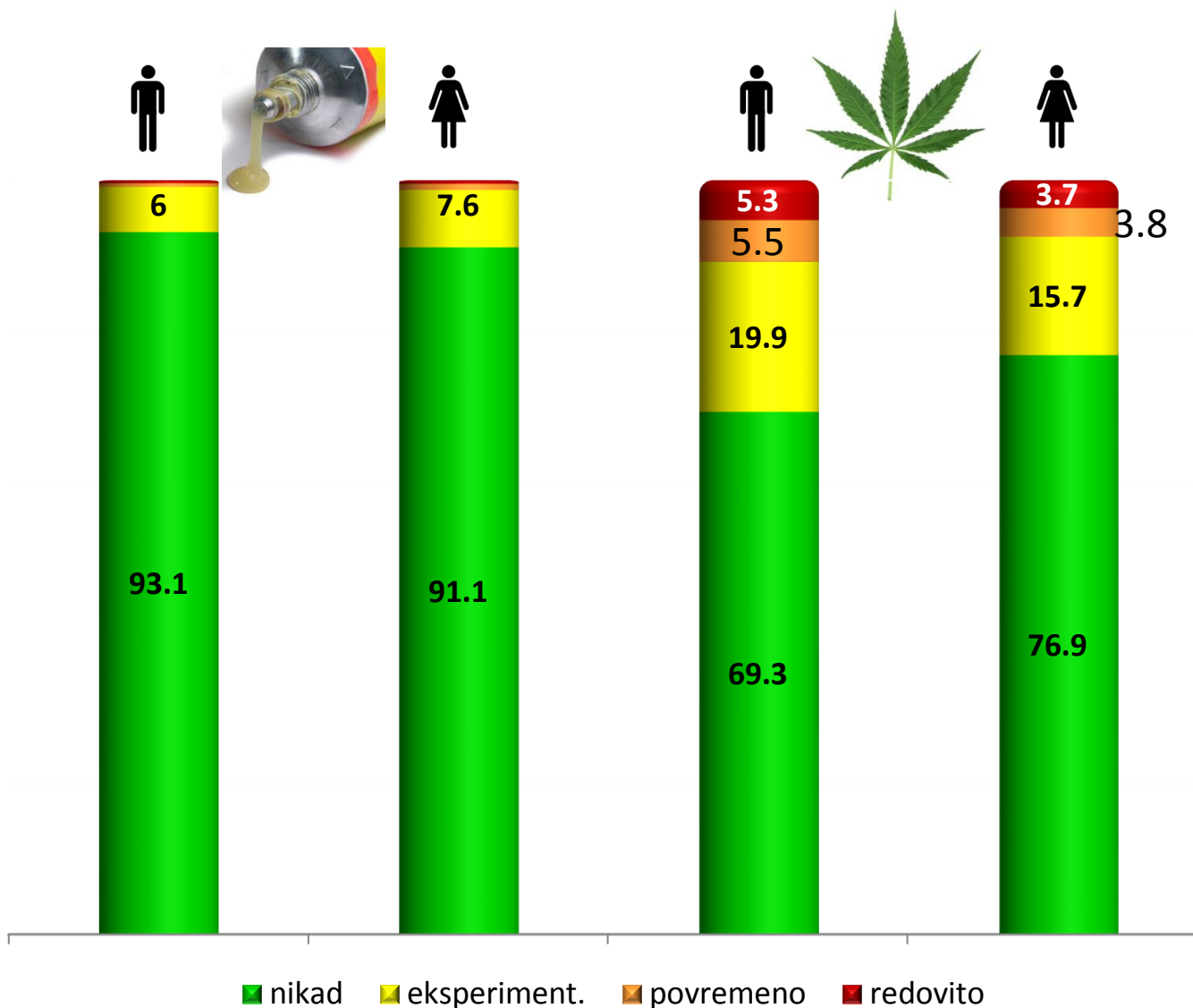
Korištenje duhana i piva

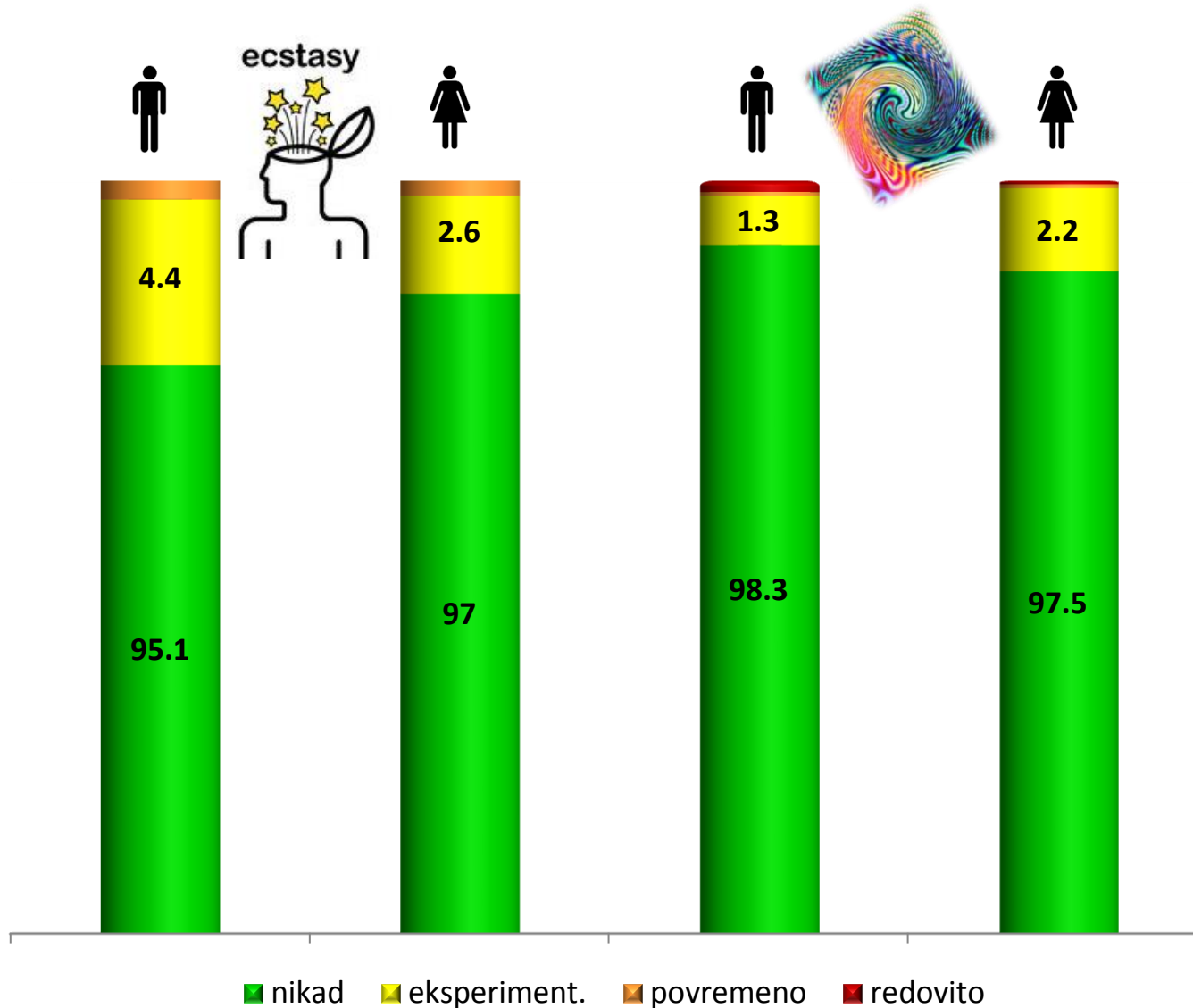
Korištenje vina i žestokih pića

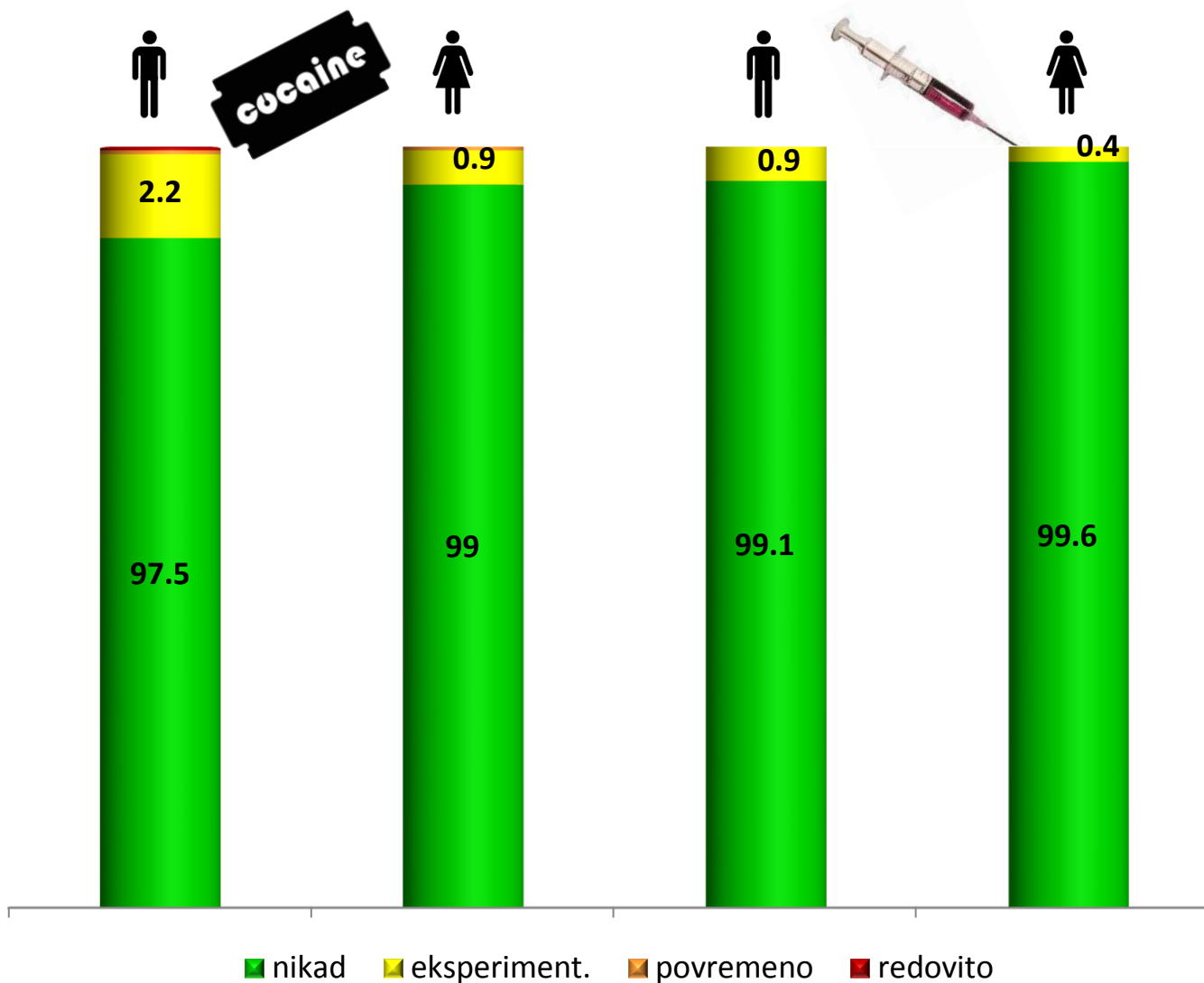
Snifanje (ljepilo, lakovi) i korištenje marihuane/hašiša

Amfetamini i halucinogeni (LSD)

Kokain i opijati (heroin, metadon, suboxon, morfij)

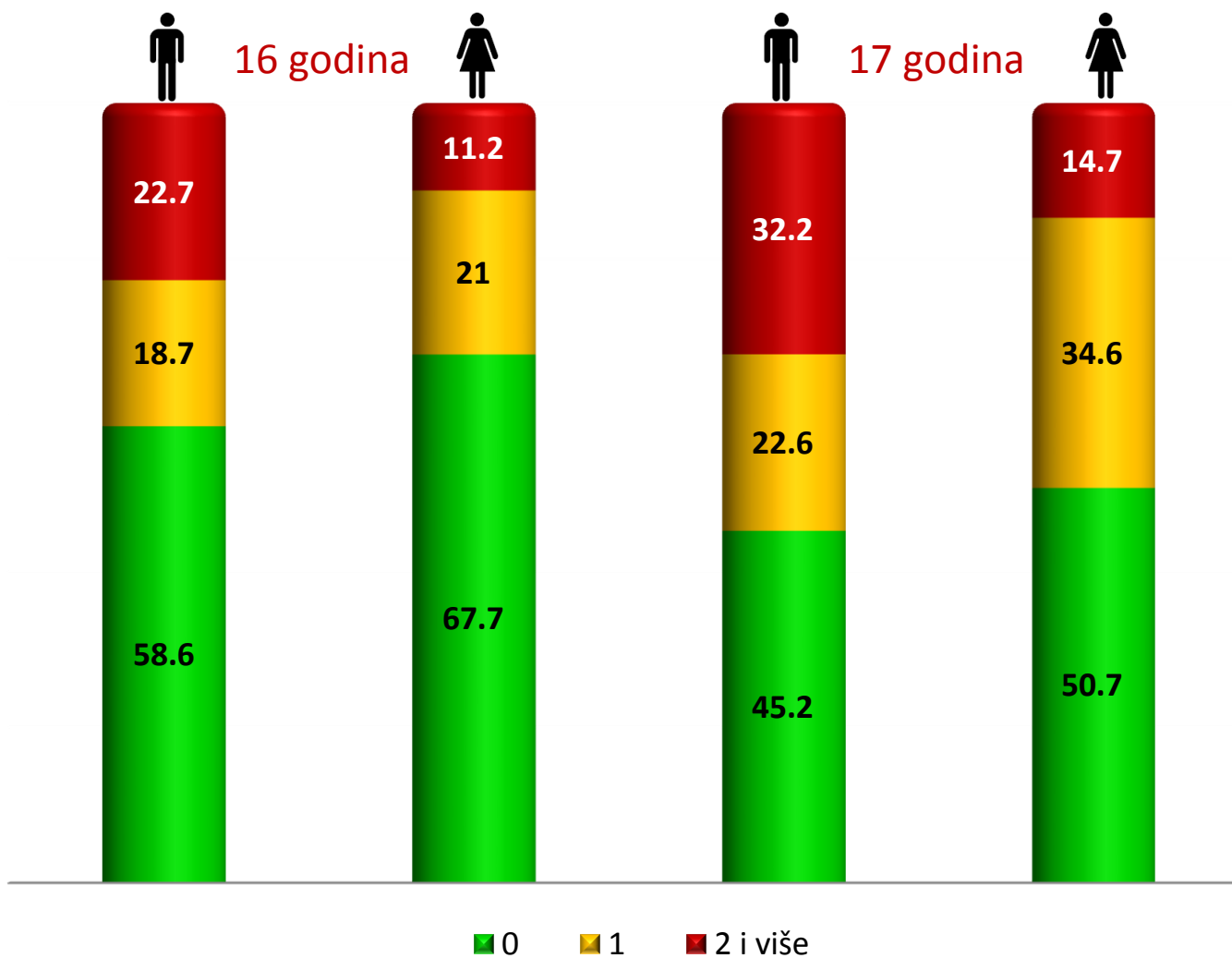

seksualna iskustava učenika

seksualna iskustava učenika

Broj seksualnih partnera

S koliko si partnera/partnerica do sada imala/imao potpune spolne odnose?

Iskustva učenika sa školom

Iskustva učerika sa školom

ZADOVOLJSTVO NASTAVNICIMA (Cronbach alfa=,838)

- Nastavnici su zainteresirani za predmet koji predaju
- Ostvarujem dobru komunikaciju s nastavnicima
- Zadovoljan sam svojim nastavnicima
- Nastavnici me poštuju i pažljivi su prema meni
- Škola mi omogućuje praktičnu primjenu gradiva
- Nastavnici uvažavaju mišljenje i ideje učenika
- Moji nastavnici potiču kreativnost učenika
- Škola me potiče na razmišljanje i stvaranje novih ideja
- Sadržaj većine predmeta je zanimljiv

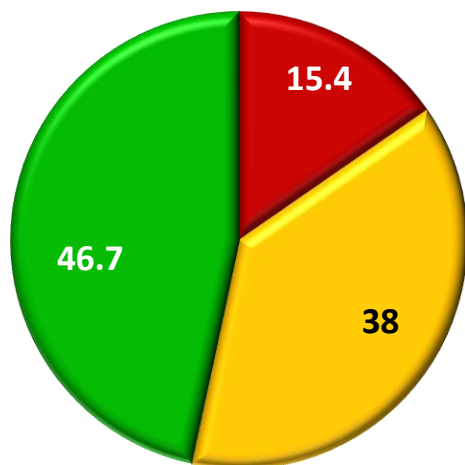

nikad

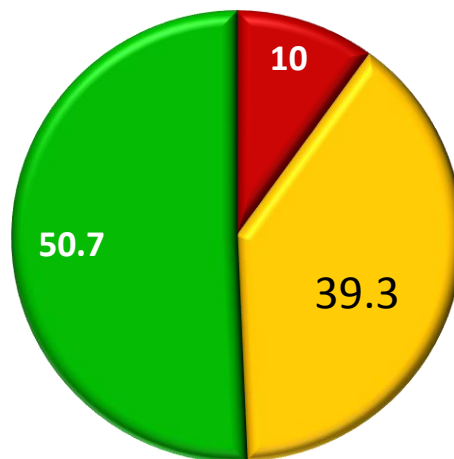
rijetko

često/vrlo često

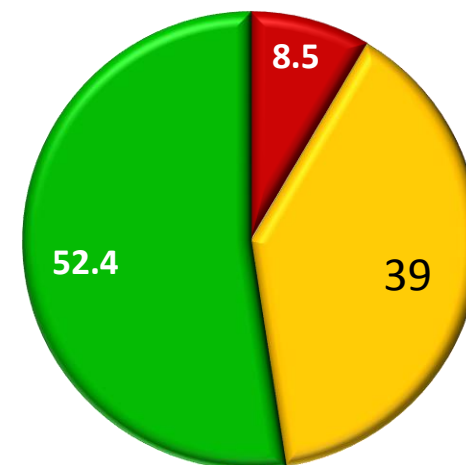
3-god.
strukovne

4-god.
strukovne

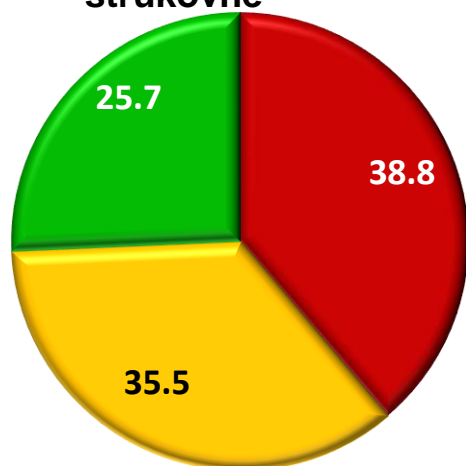
gimnazije

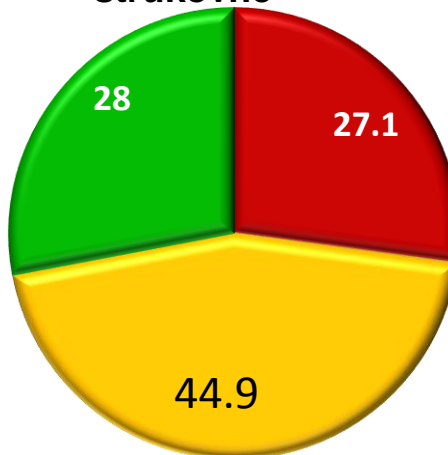
VOLIM IĆI U ŠKOLU

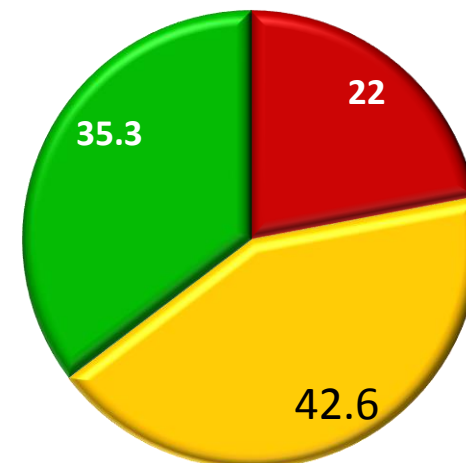
3-god.
strukovne

4-god.
strukovne

gimnazije

PREDANOST IZVRŠAVANJU ŠKOLSKIH OBVEZA

- Redovito učim
- Uvijek nađem vremena za učenje
- Dobro znam rasporediti slobodne aktivnosti i učenje tako da sve stignem obaviti
- Kada nam je najavljen usmeni ili pismeni ispit, planiram kada ću i koliko učiti
- Dobro planiram svoje dnevne obveze i aktivnosti
- Trudim se biti što bolji učenik
- Redovito pišem domaće zadaće

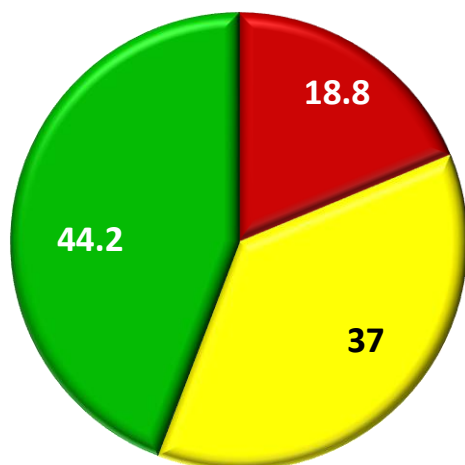

nikad

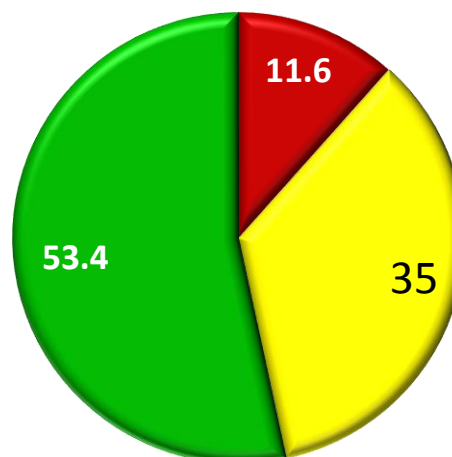
rijetko

često/vrlo često

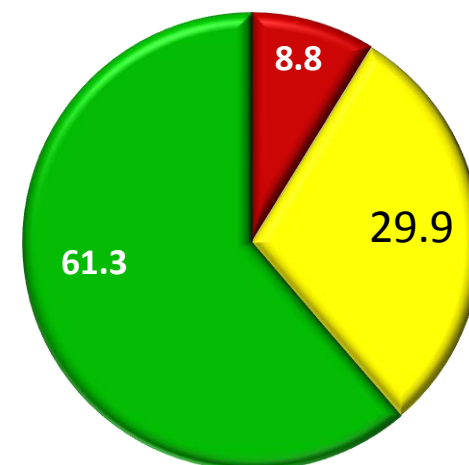
3-god.
strukovne

4-god.
strukovne

gimnazije

AKTIVNO UČENJE I GRUPNI RAD (Cronbach alfa=,838)

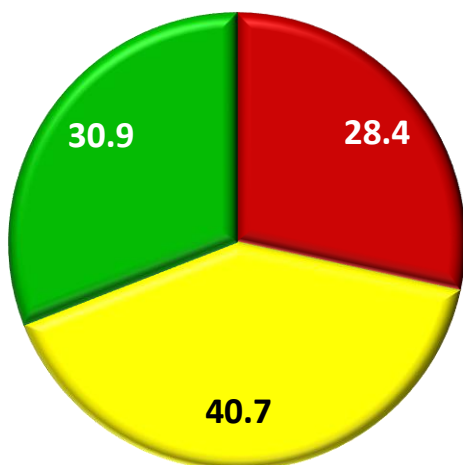
nikad

rijetko

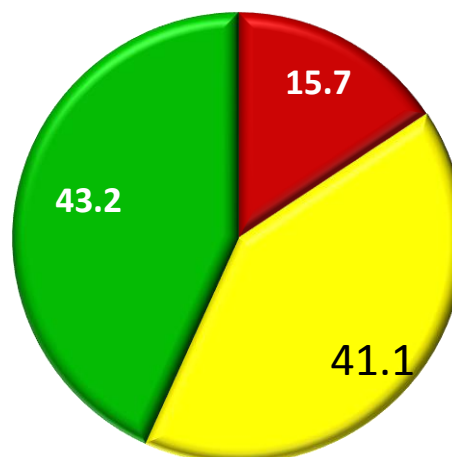
često/vrlo često

- Koristio sam Internet za izradu zadaća i sl.
- Na samoj nastavi sam u grupi radio s drugim učenicima na nekom zadatku
- Na nastavi sam postavljao pitanja i sudjelovao u grupnim raspravama
- Pomagao sam drugim učenicima u učenju i razumijevanju gradiva
- Trebao sam jako puno i ozbiljno raditi da bih zadovoljio kriterije svojih nastavnika
- Na nastavi sam prezentirao dio gradiva (referat, samostalni rad i sl.)
- S učenicima iz razreda sam i izvan nastave surađivao na zadacima koje smo dobili u školi

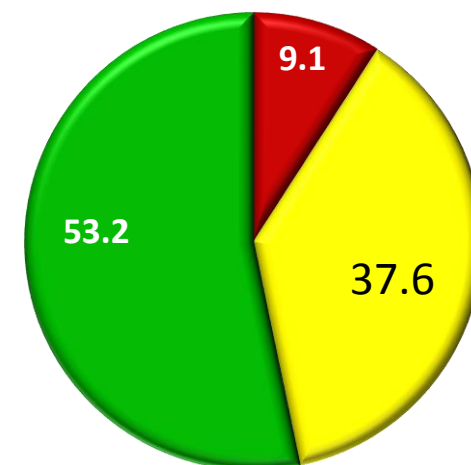
3-god.
strukovne

4-god.
strukovne

gimnazije

STRAH OD ŠKOLE

- Bojim se neuspjeha u školi
- Bojim se ispitivanja
- Jako me pogađa kada dobijem lošu ocjenu
- Loše me ocjene obeshrabruju za daljnje učenje
- Nastavnici u meni izazivaju strah
- Bojim se roditeljskih reakcija na moje ocjene

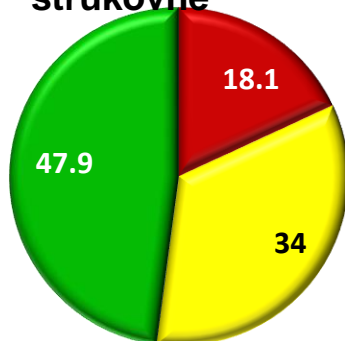
često/vrlo često

rijetko

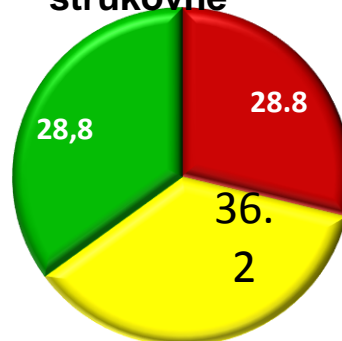
nikad

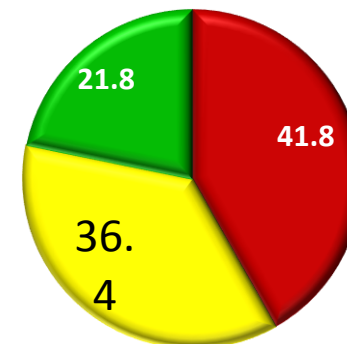
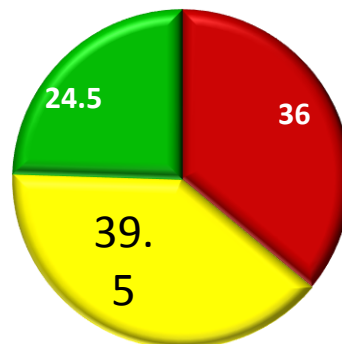
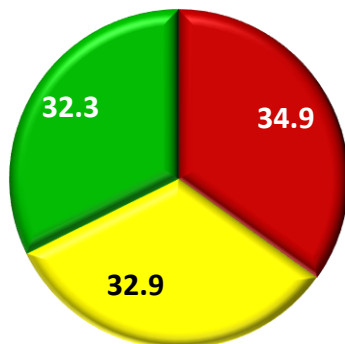
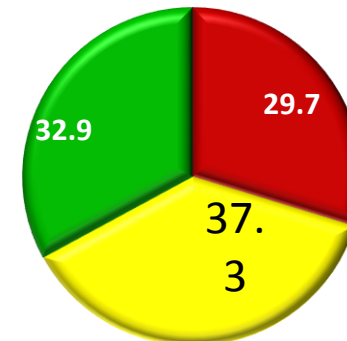
3-god.
strukovne

4-god.
strukovne

gimnazije

petar bezinović
petar@idi.hr